gemeente Binnenmaas

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Binnenmaas.

Nr. 44805
22 mei
2015

GROENBELEID- EN BEHEERPLAN 2015–2019 Gemeente Binnenmaas

Voorstel / gevraagde beslissing:

Instemmen met het groenbeleid- en beheerplan 2015–2019 gemeente Binnenmaas en de bijhorende financiële consequenties.

Toelichting inhoud voorstel:

Aanleiding
Het groenbeleid- en beheerplan 2009–2012 heeft de afgelopen jaren haar dienst bewezen. Echter de ontwikkelingen gaan snel en het 'oude' plan sluit niet meer aan bij de huidige ontwikkelingen. Het is daarom nodig het plan te actualiseren in lijn met de huidige financiële kaders.

Op 4 december 2012 heeft het college ingestemd met de notitie 'Richtlijnen samenstellen beheerplannen 2012'. De doelstelling van deze notitie is om de organisatie te voorzien van de belangrijkste richtlijnen bij het samenstellen van beheerplannen en de financiële en de vertaling van deze beheerplannen in de (meerjaren)begroting. Daarnaast zijn de onderhoudswerkzaamheden in het nieuwe beheerplan uitgesplitst in een onderdeel bomen en een onderdeel groenbeheer waardoor het mogelijk is om het beheer doelgerichter uit te voeren.

Voorgeschiedenis
Om de waarde en aanwezigheid van (gemeentelijke) groenvoorzieningen te borgen is consequent en planmatig beheer nodig. Tot op heden maken wij gebruik van het groenbeleid- en beheerplan 2009–2012.

Samenhang
Dit advies heeft een samenhang met onderstaande notities:

- Notitie Richtlijnen samenstellen beheerplannen 2012;
- Groenstructuurplan 'Binnenmaas geeft groen de ruimte';
- Rapportage rekenkamercommissie 'Kwaliteit beheer openbare ruimte';
- Notitie Bomen & Overlast 2012–2016;
- Beleidsnotitie snippergroen gemeente Binnenmaas 2013.

Inhoud
Voor u ligt het groenbeleid- en beheerplan 2015–2019 welke inzicht geeft in:

- In de wet en regelgeving in relatie tot het groenbeheer;
- Beleid uitgangspunten voor beheer;
- Kwaliteit openbaar groen;
- Het onderhoud van bomen en overig openbaar groen;
- Financiële consequenties.

De doelstelling van het groenbeleid- en beheerplan is het richting geven aan het efficiënt onderhouden van het openbaar groen, waarbij de aanwezige kwaliteiten behouden en versterkt worden. Daarnaast heeft groenbeleid- en beheerplan als doelstelling afstemming van de financiële kaders op de gemeentelijke begroting.

Om de aanwezige kwaliteiten te kunnen behouden en daar waar mogelijk te versterken is het van belang om het openbaar groen goed te onderhouden. De gemeente Binnenmaas voert het onderhoud uit op het basiskwaliteitsniveau B. Dit betekent dat er sprake is van een verzorgde uitstraling met hier en daar een afwijking. Over het algemeen is de uitstraling redelijk netjes.

Voor de verdere inhoudelijke kant van beheer en onderhoud openbaar groen verwijzen wij u naar het Groenbeleid- en beheerplan 2015–2019 zoals in de bijlage bijgevoegd.

Personele consequenties
Niet van toepassing.

Financiële consequenties
Het nieuwe beheerplan groen kan uitgevoerd worden binnen de huidige beschikbare budgettaire kaders.

Juridische consequenties
Voorliggend plan is een inhoudelijk ongewijzigde voortzetting van het bestaande groenbeleid. Het onderhavige groen- en beheerplan 2015–2019 zal na besluitvorming door u op grond van artikel 3:42 lid 2 Algemene wet bestuursrecht worden gepubliceerd op de daarvoor gebruikelijke wijze.

Communicatie
Het groenbeleid- en beheerplan zal, na besluitvorming door u gepubliceerd worden op het GVOP (Gemeenschappelijke Voorziening Officiële Publicaties) en op de website van gemeente Binnenmaas. Hierdoor wordt de mogelijkheid geboden om kennis te nemen van het vastgestelde beleid met betrekking tot het openbaar groen.

Informatisering en automatisering
Niet van toepassing.

Inkoop
De werkzaamheden zoals onder andere inhuur van derden voor het onderhoud in het openbaar groen zullen conform het inkoopbeleid van gemeente Binnenmaas worden aanbesteed. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de expertise van stichting inkoopbureau West-Brabant.

Milieuaspecten
Niet van toepassing.

Voorstel
Instemmen met het groenbeleid- en beheerplan 2015–2019 gemeente Binnenmaas en de bijhorende financiële consequenties.

Vervolgstappen
Het groenbeleid- en beheerplan zal gepubliceerd worden op het GVOP en op de website van gemeente Binnenmaas.

Ter inzage liggende stukken:

Groenbeleid- en beheerplan 2015–2019 gemeente Binnenmaas.

Burgemeester en wethouders van Binnenmaas,
De secretaris,
R.P.B.M. Brekelmans

De burgemeester,
A.J. Borgdorff

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeente Binnenmaas is gelegen in nationaal landschap De Hoeksche Waard. Een gebied waar het oorspronkelijke karakter, met openheid, beboomde dijken en kreken nog duidelijk zichtbaar is. Er wonen relatief weinig mensen in kleine dorpen. Hierdoor is het groene, open buitengebied altijd dichtbij. Dit groen is ook in de kernen belangrijk. De waarde hiervan voor een prettige woon- en werkomgeving is aantoonbaar gemaakt en wordt ook ervaren en onderschreven.

Om de waarde en aanwezigheid van (gemeentelijke) groenvoorzieningen te borgen is consequent en planmatig beheer nodig. Om dit te bereiken is een nieuw groenbeleid- en beheerplan opgesteld, waarin ook rekening gehouden wordt met de adviezen van de Rekenkamer. Het groenbeleid- en beheerplan is van toepassing op al het gemeentelijk groen inclusief twee oude begraafplaatsen (Kerkstraat 's-Gravendeel en Prins Bernhardlaan Puttershoek). De andere begraafplaatsen zijn geen onderdeel van dit plan maar zijn onderdeel van het beheerplan begraafplaatsen Naast regulier onderhoud (jaarlijks) wordt in dit groenbeleid- en beheerplan specifiek aandacht besteed aan meerjaarlijkse werkzaamheden. Dit zijn laagfrequente onderhoudsmaatregelen, vervangingen en reconstructies.

In de komende jaren staan er veranderingen op stapel. De participatiewet, rol van de buitendienst en andere ontwikkelingen in het groen leiden ertoe dat groenbeleid- en beheer anders ingericht moeten worden. Op dit moment zijn deze veranderingen niet of onvoldoende scherp om hierover concrete uitspraken te doen. Daarom is in dit document geen rekening gehouden met wijzigingen bij de buitendienst en de sociale werkvoorziening (SW-bedrijven).
Doelstellingen van dit groenbeleid- en beheerplan zijn:

1. Richting geven aan het efficiënt en vakkundig onderhouden van het openbaar groen, waarbij de aanwezige kwaliteiten behouden en versterkt worden.
2. Afstemming van de financiële kaders op de gemeentelijke begroting.

Dit groenbeleid- en beheerplan geeft richting aan het groenonderhoud in de gemeente Binnenmaas. Dit document is financieel en vakinhoudelijk van aard en gericht op gebruik in de eigen organisatie:

- Afdeling Openbare Werken als handvat voor het planmatig beheer van het openbaar groen
- Afdeling financiën als input voor de jaarlijkse begroting

Indien u (onderdelen van) dit groenbeleid- en beheerplan als communicatiemiddel wilt gebruiken, is een vertaling naar voor eenieder begrijpelijke en toegankelijke informatie aanbevelenswaardig.

1.2 Werkwijze en samenwerking.

Het groenbeleid- en beheerplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen BTL Advies en de afdeling Openbare Werken van de gemeente Binnenmaas. BTL Advies heeft haar landelijke expertise en ervaring, actuele ontwikkelingen en groene innovaties groenbeheer ingebracht. De afdeling Openbare Werken heeft dit aangevuld met informatie over de actuele werkwijze en lokale omstandigheden.

1.3 Leeswijzer

Het groenbeleids- en beheerplan is onder te verdelen in drie delen. Dit zijn logisch op elkaar volgende onderdelen. U wordt in staat gesteld alle informatie te verkrijgen of de door u gewenste onderdelen hierin.

In hoofdstuk 2 zijn de kaders en beleidsuitgangspunten opgenomen. Deze geven kaders en bepalen de koers voor de inrichting en het onderhoud van het openbaar groen. De beschrijving van het beheer en onderhoud is opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4. Daarbij is onderscheid gemaakt in het boombeheer (H3) en het groenbeheer (H4). Voor beide zijn de uitgangspunten van het beheer beschreven (kwaliteitsniveaus, werkwijze). Vervolgens zijn hieraan de benodigde inzet en financiële middelen gekoppeld.

Tot slot zijn twee hoofdstukken opgenomen met totaaloverzichten. Hoofdstuk 5 geeft overzichtelijk de financiën weer, afgestemd op de gemeentelijke begroting. De gegevens uit dit hoofdstuk zijn leidend als advies voor de gemeentelijke begroting. In hoofdstuk 6 zijn tot slot conclusies en aanbevelingen opgenomen omtrent het huidige beheer en toekomstige aandachtspunten / kansen.

2. Kaders en uitgangspunten

Dit hoofdstuk geeft richting aan het groenbeleid- en beheer in de gemeente Binnenmaas. Dit gebeurt op basis van:

- Wettelijke kaders: landelijke, regionale en lokale wet- en regelgeving met betrekking tot de groene buitenruimte.
- Beleidsuitgangspunten: gemeentelijke beleidsuitgangspunten die direct richting geven aan de ontwikkeling en het onderhoud van het gemeentelijke groenareaal.

Naast de beleidsuitgangspunten die in dit plan zijn opgenomen, zijn ook andere gemeentelijke beleidsdocumenten richtinggevend voor het groenbeleid- en beheer. Gemeentelijke beleidsdocumenten specifiek gericht op groen zijn:

- Groenstructuurplan *Binnenmaas geeft groen de ruimte (2013)*
- Bomen en overlast
- Beleidsnotitie snippergroen

2.1 Wetgeving en regelingen in relatie tot het groenbeheer

Titel	Korte omschrijving
Burgerlijk wetboek	Hierin is de privaatrechtelijke zorgplicht van de gemeente als beheerder van groen en bomen omschreven. Deze wet heeft gevolgen voor de wijze waarop de gemeente haar zorgplicht vervult en omgaat met de daaruit voortkomende wettelijke aansprakelijkheid. De gemeente is gehouden om het beheer, de afhandeling van meldingen en de verrichte inspecties goed te registreren en de frequentie van het onderhoud af te stemmen op de resultaten van de inspectie. Het claimrisico is uitgewerkt in de publicatie nr. 185 van het CROW.
Belemmeringswet privaatrecht	De wet voorziet in het opheffen van privaatrechtelijke belemmeringen ten aanzien van de totstandkoming of instandhouding van werken die uitgevoerd worden in het algemeen belang (bijvoorbeeld het leggen van ondergrondse leidingen). Daarbij kan een ieder verplicht worden het werk te gedogen. De rechthebbende kan verplicht worden te gedogen dat groen en bomen worden verwijderd of ingesnoeid. De rechthebbende ontvangt wel een schadevergoeding.
Boswet	Doel is het handhaven en zo mogelijk uitbreiden van het oppervlak aan bosareaal, zowel uit oogpunt van economische waarde als ter wille van het natuurschoon. Artikel 1 sluit een aantal type houtopstanden uit. De Boswet wijkt voor de uitvoering van een werk overeenkomstig een goedgekeurd bestemmingsplan. De boswet heeft geen betrekking op bomen in de bebouwde kom (hierbij geldt de door de gemeente vastgestelde Boswet-grens). Voor houtopstanden die onder de Boswet vallen zijn regelingen over kappen, herplantplicht, schade en compensatie vastgelegd. Dunningen op bospercelen hoeven niet gemeld te worden. Onder dunning wordt hier verstaan 'een velling die uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand beschouwd moet worden (artikel 1. lid 1).
Flora- en faunawet	Werkzaamheden in de buitenruimte mogen geen schade of verstoring toebrengen aan bij Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten. In dit kader wordt op locaties waar beschermde soorten voorkomen/verwacht worden, gewerkt volgens de Gedragscode Flora- en faunawet 'bestendig beheer en onderhoud groenvoorzieningen' (nog te verschijnen in 2014). Door toepassing van deze gedragscode wordt een zorgvuldige werkwijze gehanteerd en hoeft voor strikter beschermde soorten (soorten van tabel 2, en -3 van de Flora- en faunawet) geen ontheffing van de verbodsbepalingen meer te worden aangevraagd. Dit betekent dat in de voorbereiding en uitvoering van een werk vanuit zorgvuldigheid bepaalde maatregelen moeten worden genomen. Voorafgaand aan werkzaamheden dient de aanwezigheid van beschermde soorten in kaart (geïnventariseerd) gebracht te worden. Vervolgens wordt de werkwijze hierop aangepast en worden beschermende maatregelen getroffen (bijv. instellen beschermingszone). Nesten van de meeste vogels zijn alleen beschermd wanneer deze in gebruik zijn. Het risico op verstoring van broedende vogels kan worden geminimaliseerd door werkzaamheden buiten het indicatieve broedseizoen (globaal maart–juli) uit te voeren. Bij werkzaamheden aan bomen is het in het bijzonder van belang dat nesten en verblijfplaatsen die het hele jaar door beschermd zijn (zoals nesten van roofvogels, boomholten met vleermuisverblijven) gespaard worden. De concrete praktische werkwijze dient per werk/contract te worden uitgewerkt in een specifiek plan van aanpak.
Zorgplicht	De gemeente moet haar bomen zodanig beheren en onderhouden dat geen nalatigheid kan worden verweten of schade kan ontstaan. Om aan te tonen dat voldoende zorg is besteed aan de bomen, moeten controle- en onderhoudsgegevens worden vastgelegd.
Natuurbeschermingswet	Een gebied kan aangewezen worden als natuurmonument met beschermde status. Gevolg is dat bepaalde handelingen (bepaald door de minister of GS) verboden zijn omdat deze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis, of het natuurmonument kunnen ontsieren. In Binnenmaas zijn er meerdere ecologische verbindingszones aanwezig in het kader van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Deze lopen voornamelijk langs de watergangen binnen de polders, ten oosten van Puttershoek, en ten westen van Mijnsheerenland. Natuurgebieden zijn aanwezig langs de Oude Maas.
Plantenziektenwet – Iepziekte	Doel van de wet is het voorkomen van het optreden en de verbreiding van schadelijke organismen. Voor het optreden van de Iepziekte is in Binnenmaas een beheerproces binnen de gemeente vastgesteld. Hiervoor zijn de Flora en Faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet van belang. In principe worden zieke iepen binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn verwijderd, zoveel mogelijk buiten broedseizoen (15 maart- 15 juli). Ontheffing hoeft niet worden aangevraagd.
Telecommunicatiewet	Artikel 5.1 en 5.2 stellen dat de aanleg van kabels moet worden gedoogd behoudens ieders recht op schadevergoeding.
Keur waterschap Hollandse Delta	De keur van het waterschap Hollandse Delta regelt o.a. de omgang met beplanting in, op, onder en over water, inlaat en uitwateringsgeulen, waterscheidingen, waterkeringen en aan wegen. Beplanting mag niet aan gebracht of gerooid worden, en beplanting die dient tot verdediging van de oevers, taluds of waterbodem mag niet beschadigd, vernietigd, verplaatst of weg genomen worden. Aan wegen moet de rechthebbende zorg dragen dat beplanting het uitzicht voor het verkeer niet belemmert, takken over de rijbaan, paden en bermen onder een bepaalde hoogte niet uitsteken en dat de beplanting de wegverharding niet beschadigd of door andere wijze gevaar voor het verkeer oplevert.
Wegenwet	Risico aansprakelijkheid: Beheerder moet kunnen aantonen dat hij er alles aan doet en gedaan heeft om een redelijke kwaliteit van de openbare ruimte te realiseren. Uitvoeringsvoorschriften zijn opgenomen in Besluit Administratieve Bepalingen inzake het verkeer uitvoeringsvoorschriften (BABW).
Algemene plaatselijke verordening	1. Burgemeester en wethouders hebben een lijst met monumentale bomen vastgesteld. Deze lijst bevat in ieder geval de bomen voorkomende in het landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting, aangevuld met lokale en toekomstige monumentale bomen. Deze lijst wordt

elke drie jaar herzien. Het is verboden monumentale bomen te vellen of doen vellen als hiervoor door het bevoegd gezag geen ontheffing is verleend. Voor het vellen van gemeentelijke bomen en particuliere bomen buiten de bebouwde kom die niet monumentaal zijn is een vergunning vereist (diverse uitzonderingen zijn wel van toepassing, onder andere voor bomen binnen de bebouwde kom in particulier eigendom.)
2. Eigenaren of beheerders van beplantingen grenzend aan gemeentelijke eigendommen dient zijn beplanting(en) zodanig terug te snoeien dat hinderlijke en/of gevaarlijke situaties worden vermeden (overhangende takken e.d.)

2.2 Beleidsuitgangspunten

2.2.1 Groen algemeen

G 1. Uitvoeren van het wijkbeheer waarbij men uitgaat van twee principes:
- Beeldkwaliteit: zoals die door bewoners en gebruikers van de betreffende wijk ervaren wordt. Dit wordt vooral toegepast op hoogfrequente maatregelen als onkruidbeheersing, schoffelen en zwerfvuil
- Technische kwaliteit: van belang voor een duurzame instandhouding van de openbare ruimte. Het betreft hierbij vooral de (vakmatige) snoei van beplantingen en bomen.

G 2. De werkwijze in het groenbeheer wordt planmatig en transparant ingevuld door onderscheid te maken in:
- Regulier onderhoud: in het kwaliteitssysteem zijn kwaliteitsniveaus vastgesteld voor elk type groen (zie G1. Beeldkwaliteit). Hiertoe behoort ook de technische kwaliteit (zie G1.).
- (vervangings)investeringen: door renovatie en omvorming wordt de uitgangspositie van groen verbeterd. Dit is nodig bij groen dat is: verouderd, versleten groen, niet meer past bij de huidige eisen of uitvalt. Middels een kwaliteitsinspectie (gemiddeld 1x per 4 jaar) wordt inzichtelijk gemaakt welke investering nodig is.

G 3. De planning en prioritering van beheer in twee stappen uitvoeren:
1. op basis van technische uitgangspunten, waarbij streefbeeld en prioriteiten vanuit technische invalshoek en de belevingswaarde bepalend zijn.
2. de bestuurlijke besluitvorming, met de bepaling van de budgetten.

G 4. Bij de uitvoering van het beheer ligt de nadruk voor het onderhoud op:
- integraal: werkzaamheden combineren en op elkaar afstemmen. Zowel binnen groenvoorzieningen (combineren kanten steken boomspiegels en waterlot verwijderen) als tussen disciplines (planning vegen verharding afstemmen op randensnoei beplanting).
- cyclisch: werkzaamheden met zekere regelmaat laten terugkeren, waardoor achterstallig onderhoud wordt voorkomen.
- preventief: door tijdig, vakkundig onderhoud voorkomen dat ongewenste situaties ontstaan die aanvullend onderhoud vereisen.

Deze werkwijze vergroot de duurzaamheid en beperkt het ad hoc werken op basis van klachten.

2.2.2 Bomen en groenvoorzieningen

G 5. Het is verboden monumentale bomen zonder ontheffing van het college te vellen. Voor overige bomen gelden specifieke regels, afhankelijk van onder andere diameter, standplaats en conditie.
G 6. Ter bestrijding van de Iepziekte moeten besmette iepen (vooral schors) vernietigd worden.
G 7. Kernwoorden voor de inrichting van de beplanting in de directe woon- en werkomgeving zijn aantrekkelijk, functioneel en beheervriendelijk.
G 8. Om bosplantsoen op een natuurlijke wijze te ontwikkelen is een bepaalde minimumgrootte nodig (breedte min. 15–25m, grootte min 500–1000m^2). Snoeiwerk wordt regelmatig licht uitgevoerd. Dit bevordert de ontwikkeling van een uitgewogen verdeling tussen mos-, kruiden-, struik en boomlaag.
G 9. Dijkvegetaties van primaire waterkeringen moeten vanuit de schouw een stabiel en gesloten bedekking met grasvegetatie hebben.
G 10. Aan randgebieden waar grotere samenhangende groengebieden aanwezig zijn de natuurontwikkeling bevorderen door extensief of natuurvriendelijk groenbeheer, bijvoorbeeld binnen de werkpakketten oeverbegroeiing.

2.2.3 Water en oevers

G 11. Extensief maaibeheer uitvoeren langs oeverzones.
G 12. Voor de ontwikkeling van houtige begroeiing langs oevers moet er een breedte van meer dan 1 m aanwezig zijn en er wordt 1x/jaar gemaaid; is de breedte minder dan 1 m dan is de ontwikkeling

van een kruidachtige, bloemrijke vegetatie gewenst die door een maaifrequentie van 2x/jaar gerealiseerd wordt.

2.2.4 Beheerproces

G 13. De instandhouding van ecologisch (natuurlijk) groen vergt intensieve samenwerking van ontwerper en beheerder.

G 14. Bij de aanleg van groen in inbreidingslocaties en uitbreidingen wordt altijd een inrichtingsplan opgesteld, waar de groenvoorziening onderdeel van uitmaakt. Als de nieuwe aanleg door een ontwikkelaar gedaan wordt, dan wordt In de exploitatieovereenkomst opgenomen, dat deze verplicht is zich te conformeren aan de uitgangspunten die vermeld staan in het Beleids- en beheerplan groen van de gemeente Binnenmaas. Dit inrichtingsplan dient ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de gemeente en wordt getoetst op beheeraspecten.

G 15. Voor de uitbesteding van werkzaamheden voor groenonderhoud werkt de gemeente met kwaliteitsniveaus.

G 16. Voeren van een goede en zorgvuldige communicatie en betrekken van bewoners:

- Zoals beschreven in het collegeprogramma 2014–2018 zullen wij bij het beheer van openbaar groen zoveel mogelijk de bewoners betrekken. Dit kan door hen in de beheerkeuzes meer verantwoordelijkheid te geven of door activiteiten te organiseren, die het belang en de functionaliteit meer onder de aandacht brengen. Hierbij kan gedacht worden aan, maar niet uitsluitend zaken zoals activiteiten wilgen knotten, verzorging plantenbakken, het ruimen van zwerfvuil, meedenken bij renovatievoorstellen bv plantsuggesties. Hiervoor wordt in het voorjaar van 2016 in een dorpskern een pilot-project opgestart.
- Actief communiceren over uitvoering, plannen en maatregelen conform het algemene communicatiebeleid van de gemeente
- Uitvoeren van klachtenservice voor het groenbeheer.

G 17. Voor de onkruidbeheersing in groenvakken past de gemeente in principe geen chemische middelen toe. Chemische middelen worden alleen toegepast in uitzonderingsgevallen:

- Het bestrijden van hardnekkige onkruiden (bijvoorbeeld haagwinde) op moeilijk te bereiken plekken of in geheel door onkruid overgroeide beplantingsvakken die niet op een andere wijze onkruidvrij zijn te krijgen;
- Het bestrijden van onkruiden die gevaar kunnen opleveren voor bijvoorbeeld spelende kinderen of huisdieren (bijvoorbeeld berenklauw).
- Op plekken op de waterkerende dijken waarbij door explosieve groei van ongewenste kruiden schade kan ontstaan aan de grasmat. Het Waterschap schrijft ons in die gevallen voor het onkruid te bestrijden omdat een stabiele grasmat een vereiste is voor een veilige dijk.
- Daar waar het bestrijden met de hand of de schoffel gevaarlijke situaties oplevert voor de groenmedewerkers. Bijvoorbeeld langs drukke wegen of op rotondes. Chemische middelen worden alleen toegepast na schriftelijk toestemming van de directie en hierbij is het verplicht om een registratie van het gebruik van de middelen bijhouden.

2.2.5 Financiële aspecten

G 18.. De planning van en de uitvoering van renovaties en omvormingen indien mogelijk integraal uitvoeren met andere projecten in de openbare ruimte (vernieuwing riolering, herinrichting openbare ruimte en wegreconstructie).

G 19. Vervangingsinvesteringen voor 4 jarige termijn structureel in beeld, met doorkijk naar 10-jarige termijn.

G 20. Bij uitbreidingen van het areaal en voor nieuwe gebieden vindt er een verhoging van het beheerbudget plaats op basis van de elementprijzen uit het groenbeheersysteem conform het vastgestelde kwaliteitsniveau voor het gebied. Dit betekent dat bij areaaluitbreidingen een aanpassing in de begroting plaatsvindt.

G 21. De gemeente is alleen verantwoordelijk voor het beheer van groen dat in haar eigendom of gebruik is. Indien zij het groenbeheer voor derden uitvoert, zal daar een eenduidige regeling met bijbehorende vergoeding voor afgesproken worden. Voor die situaties waar dit een verandering van de huidige praktijk betekent, zal de gemeente dit in goed overleg met de betrokken realiseren.

2.2.6 Molenbiotoop

De algemene beleidsuitgangspunten voor de molenbiotoop zijn:

G 22. Het inventariseren van al het aanwezige groen binnen de molenbiotoop per molen.

G 23. Het in kaart brengen van mogelijke maatregelen om de molenbiotoop te beschermen en waar mogelijk te verbeteren.

G 24. Aan de hand van de te nemen maatregelen een apart beheerplan opstellen per molenbiotoop.

G 25. Om te komen tot een beheerplan wordt ingezet op participatie met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, dus ook de molenstichting.
In 2015 zal er een pilot opgestart worden met een onderzoek hoe wij de molenbiotoop van de korenmolen Windlust, in Westmaas, kunnen verbeteren. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar het openbaar groen en mogelijkheden die hierin bestaan. Het uitgangspunt hierbij is dat een goede balans gevonden moet worden tussen de molen en het aanwezige groen. Ook het particuliere groen wordt hierin betrokken, want ook dit heeft effect op de biotoop.
Wanneer de pilot in Westmaas is afgerond, zullen de resultaten worden voorgelegd aan de raad ter besluitvorming en kan een bestuurlijke afweging gemaakt worden hoe om te gaan met de molenbiotoop in Westmaas (en vervolgens ook met de andere molenbiotopen bij andere molens).

3. Boombeheer

3.1 Algemene informatie

Gedurende de levenscyclus van een boom zijn de investeringen van de gemeente op hoofdlijnen in te delen in drie fasen:

- Aanplant: ontwerp en realisatie groeiplaats, nazorg
- Snoeionderhoud
- Rooien (en vervangen)

Het belang en de maatregelen in iedere fase worden onderstaand toegelicht.

3.1.1 Aanplant (ontwerp, realisatie en nazorg)

Groeiplaatsen die bomen gedurende de levenscyclus zowel onder- als bovengronds voldoende groeiruimte bieden zijn cruciaal voor een toekomstbestendig bomenbestand. Voor een toereikende groeiplaats is de volgende definitie gehanteerd:
De groeiplaats dient zodanig te zijn ontworpen en gerealiseerd dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de boom zonder onacceptabele overlast (bijvoorbeeld wortelopdruk of schade aan gebouwen) op gezonde wijze minimaal zijn volwassen stadium (ca. 40-50 jaar) kan bereiken.
Om het aanslaan (aangroeien na aanplant) te bevorderen is nazorg na aanplant (o.a. water geven, controle boompalen) noodzakelijk.

3.1.2 Snoeionderhoud

Het snoeionderhoud is de grootste financiële investering in de levenscyclus van de boom. Gemiddeld is het uitvoeren van snoeionderhoud verantwoordelijk voor 70% - 80% van het onderhoudsbudget voor bomen van een gemeente. Het op tijd én regelmatig uitvoeren van snoei zorgt er voor dat bomen op een veilige manier hun volwassen leeftijd kunnen bereiken. Een goed georganiseerd cyclisch snoeibeheer voorkomt problemen en draagt er zorg voor dat de onderhoudskosten in de toekomst beheersbaar blijven.

3.1.3 Rooien (en vervangen)

Als gevolg van ouderdom, uitputting van de groeiplaats, ziekte of schades neemt de conditie van de boom op een bepaald moment af. Als de boom niet meer verantwoord in stand gehouden kan worden of als instandhouding niet langer zinvol is dient deze verwijderd te worden . Indien de groeiplaats toereikend is kan worden overwogen de boom direct te vervangen.

3.1.4 Bomenbestand

Het bomenbestand van de gemeente Binnenmaas omvat in juli 2014:

BEHEERTYPE*	AANTAL	EENH.
Bomen in beplanting	3494	St
Bomen in gazon	4069	St
Bomen in ruw gras[1]	928	St
Bomen in verharding	771	St
Knotbomen in beplanting	89	St
Knotbomen in gazon	96	St
Knotbomen in verharding	94	St
Knotbomen knotwilgen in beplanting	81	St
Knotbomen knotwilgen in gazon	452	St
Knotbomen knotwilgen in ruw gras	391	St
Leibomen in beplanting	36	St
Leibomen in gazon	30	St

1) Ruw gras is gras wat extensief onderhouden wordt. Dit betekent dat het 2 keer per jaar en op enkele plaatsen 6 keer peer jaar gemaaid zal worden.

Leibomen in verharding	14	St

3.2 Kwaliteitsniveau en werkwijze snoeionderhoud
De conditie van de boom is bepalend voor het kwaliteitsniveau. Het Norminstituut Bomen heeft klassen opgesteld, zodat visueel het kwaliteitsniveau kan worden bepaald. In het Handboek bomen 2014 (voorheen Kwaliteitsrichtlijnen Besteksvoorwaarden Boombeheer (KBB)) zijn de volgende klassen onderscheiden:

- Aanvaard boombeeld: geen probleemtakken aanwezig, bij de huidige staat van de boom is geen snoeionderhoud benodigd
- Regulier boombeeld: Er zijn buiten de reguliere snoeicyclus geen extra snoeimaatregelen benodigd. Binnen één snoeibeurt kunnen binnen een reguliere intensiteit alle probleemtakken worden verwijderd (max. 25% kroonreductie)
- Achterstallige snoei: Met een eenmalige, ingrijpende snoeibeurt (maximaal 40% kroonreductie) kan de achterstand op het gewenste beeld weggewerkt worden. Hierna kan de boom binnen de reguliere snoeicyclus worden beheerd.
- Verwaarloosde snoei: Er zijn verdeeld over meerdere jaren meerdere snoeibeurten in de kroon nodig om een opgelopen achterstand op verantwoorde wijze weg te werken.

Wanneer een boom voor langere tijd niet wordt gesnoeid ontstaan achterstanden in het beheer, waardoor achterstallige of verwaarloosde snoei ontstaat. Een boom groeit immers ook zonder beheer gewoon door, waardoor takken die verwijderd moeten worden steeds dikker en zwaarder worden. Bovenstaande indeling schept de verwachting dat een snoeiachterstand altijd kan worden ingehaald. Dit brengt echter wel de nodige gevolgen met zich mee:

- Duurder onderhoud doordat de snoeihandelingen meer tijd vragen en het vrijgekomen snoeiafval meer massa heeft (hogere afvoerkosten);
- Kortere levensverwachting van de boom onder andere door voortdurende verstoring kroon- /wortelvolume en grotere snoeiwonden die vatbaar zijn voor infecties;
- Lagere beeldkwaliteit.

In de huidige werkwijze beoordeelt de gemeente Binnenmaas van iedere boom in de gemeente 1x per 3 jaar het kwaliteitsniveau. Dit gebeurt met een visuele inspectie (VTA) die jaarlijks in 2 van de 6 kernen plaatsvindt. Het aantal bomen per 2 dorpskernen verschilt per jaargang. Niet alle dorpskernen hebben hetzelfde aantal bomen. Aan de resultaten van de inspectie worden beheermaatregelen gekoppeld die de ontwikkeling van de boom begeleiden en achterstanden in het beheer wegnemen. Deze snoeimaatregelen worden hetzelfde jaar nog uitgevoerd.

Onderstaand zijn de resultaten van de controles de afgelopen drie jaar opgenomen. In de volgende paragraaf worden deze gegevens gebruikt om een inschatting te maken van de kosten van het boombeheer de komende jaren.

2012

Boomhoogte	**Boombeeld**	**Aantal**
Lager dan 6 meter	Aanvaard boombeeld	425
Lager dan 6 meter	Regulier boombeeld	615
Lager dan 6 meter	Achterstallig boombeeld	19
Lager dan 6 meter	Verwaarloosd boombeeld	3
6 tot 15 meter	Aanvaard boombeeld	1527
6 tot 15 meter	Regulier boombeeld	240
6 tot 15 meter	Achterstallig boombeeld	103
6 tot 15 meter	Verwaarloosd boombeeld	23
Hoger dan 15 meter	Aanvaard boombeeld	591
Hoger dan 15 meter	Regulier boombeeld	79
Hoger dan 15 meter	Achterstallig boombeeld	51
Totaal		**3676**

2013

Boomhoogte	**Boombeeld**	**Aantal**
Lager dan 6 meter	Aanvaard boombeeld	872
Lager dan 6 meter	Regulier boombeeld	266
Lager dan 6 meter	Achterstallig boombeeld	3
Lager dan 6 meter	Onherstelbaar boombeeld	4
6 tot 15 meter	Aanvaard boombeeld	1121
6 tot 15 meter	Regulier boombeeld	869
6 tot 15 meter	Achterstallig boombeeld	29
6 tot 15 meter	Onherstelbaar boombeeld	1

Hoger dan 15 meter	Aanvaard boombeeld	453
Hoger dan 15 meter	Regulier boombeeld	640
Hoger dan 15 meter	Achterstallig boombeeld	7
Hoger dan 15 meter	Verwaarloosd boombeeld	1
Hoger dan 15 meter	Onherstelbaar boombeeld	1
Totaal		**4267**

2014

Boomhoogte	**Boombeeld**	**Aantal**
Lager dan 6 meter	Aanvaard boombeeld	249
Lager dan 6 meter	Regulier boombeeld	497
Lager dan 6 meter	Achterstallig boombeeld	31
Lager dan 6 meter	Verwaarloosd boombeeld	1
Lager dan 6 meter	Onherstelbaar boombeeld	4
6 tot 15 meter	Aanvaard boombeeld	1033
6 tot 15 meter	Regulier boombeeld	756
6 tot 15 meter	Achterstallig boombeeld	104
6 tot 15 meter	Verwaarloosd boombeeld	26
6 tot 15 meter	Onherstelbaar boombeeld	4
Hoger dan 15 meter	Aanvaard boombeeld	349
Hoger dan 15 meter	Regulier boombeeld	343
Hoger dan 15 meter	Achterstallig boombeeld	8
Hoger dan 15 meter	Onherstelbaar boombeeld	2
Totaal		**3407**

3.3 Onderhoud

In deze paragraaf wordt ingezoomd op het boomonderhoud in de gemeente Binnenmaas. Hierbij is onderscheid gemaakt in:

- Regulier onderhoud.
- Vervangingen.

3.3.1 Regulier onderhoud

Het regulier onderhoud voor bomen omvat:

- visuele inspectie (VTA-controle) inclusief nader onderzoek.
- het snoeionderhoud.
- de bestrijding van ziekte en plagen.
- vervangen bomen op basis van visuele inspectie (onveilige, zieke en dode bomen).

Het snoeionderhoud wordt onderstaand nader toegelicht. De kosten van de overige werkzaamheden komen terug in hoofdstuk 5 financiën.

Snoeionderhoud

Gedurende de levenscyclus van de boom worden 2 typen snoei toegepast, afgestemd op de levensfase van de boom:

Snoei	**O mschrijving**
Begeleidings-snoei	Doelstelling is het verkrijgen van een volwassen boom met een stabiele en gedeeltelijk takvrije stam. Begeleidingssnoei is nodig in de periode tussen aanplant van de boom en het 20e tot 40e levensjaar van de boom (afhankelijk van de groeisnelheid en de groeiplaats van de boom). Een takvrije stam is wenselijk op plaatsen waar bovengronds onvoldoende ruimte is om de boom vrijelijk uit te laten groeien (o.a. langs wegen en parkeergelegenheden). Bij begeleidingssnoei ligt de prioriteit bij het verwijderen van takken of vertakkingspatronen die problemen kunnen geven voor de ontwikkeling van een goede (takvrije) stam en een stabiele kroon. Hierbij geldt dat het verwijderen van probleemtakken in de uiteindelijke kroon altijd voorrang heeft boven het verkrijgen van voldoende takvrije lengte op het zogenaamde ‘opkronen’. Probleemtakken zijn: • dode en aangetaste takken; • gebroken takken; • dubbele toppen; • zuigers en elleboogtakken; • takparen en takkransen; • relatief dikke takken (takdikte in cm. is dikker dan boomhoogte in m.); • waterlot. Het op tijd en regelmatig uitvoeren van begeleidingssnoei zorgt ervoor dat er een boom ontstaat die op een veilige, duurzame manier zijn volwassen stadium kan bereiken. Dit leidt uiteindelijk tot lagere kosten in de verdere cyclus van de boom.
Onderhouds-snoei	Onderhoudssnoei wordt toegepast als het eindbeeld (voldoende takvrije stamlengte) is bereikt en begint gemiddeld vanaf het 20e tot 40e levensjaar van een boom. De bomen verkeren dan doorgaans in de volwassen fase. De blijvende kroon is al gevormd en de nadruk ligt dan ook op het verwijderen en/of corrigeren van nieuw gevormde probleemtakken. Probleemtakken in de onderhoudssnoeifase kunnen zijn: • Dikke dode takken;

- Uitscheurende takken;
- Elleboogtakken;
- Kruisende takken / schuurtakken;
- Doorzakkende takken.

De beheercyclus waarin de begeleidingssnoei en onderhoudssnoei worden uitgevoerd zijn bepalend voor:

- Kwaliteitsniveau bomenbestand.
- Benodigde financiële middelen.

Voor beide geldt dat zowel naar de korte als lange termijn gekeken moet worden om de duur beheercyclus te bepalen.
De duur van de beheercyclus kan worden gesteld op:

Termijn	Voordelen	Nadelen
Cyclus van 2 jaar	Beperkte kwaliteitswinst	Aanzienlijk hogere kosten dan huidige werkwijze
Cyclus van 3 jaar (huidig)	verantwoorde balans tussen kosten en kwaliteit (achterstanden beperkt / herstelbaar).	
Cyclus van > 3 jaar	Lagere kosten snoeionderhoud op korte termijn.	Structurele achterstanden begeleidingssnoei bij jonge bomen. op lange termijn zijn grotere beheeringrepen noodzakelijk, waarvan de kosten hoger zijn. op lange termijn neemt conditie bomen sneller af, waardoor vervangings-investeringen hoger zijn.

De daadwerkelijke kosten voor het snoeionderhoud van de gemeente Binnenmaas zijn:

Boomhoogte	Benodigde snoei	S noeicyclus	Aantal	€ per boom	€ cyclus	€ per jaar
Lager dan 6 meter	Begeleidingssnoei	1x per 3 jaar	926	€ 4,50	€ 4.167,00	€ 1.389
Lager dan 6 meter	Onderhoudssnoei	1x per 3 jaar	278	€ 4,50	€ 1.251,00	€ 417
6 tot 15 meter	Begeleidingssnoei	1x per 3 jaar	1.761	€ 14,00	€ 24.654,00	€ 8.218
6 tot 15 meter	Onderhoudssnoei	1x per 3 jaar	2.490	€ 16,50	€ 41.085,00	€ 13.695
Hoger dan 15 meter	Begeleidingssnoei	1x per 3 jaar	94	€ 40,00	€ 3.760,00	€ 1.253
Hoger dan 15 meter	Onderhoudssnoei	1x per 3 jaar	1.824	€ 48,00	€ 87.552,00	€ 29.184
Knotbomen	Snoeien	1x per 3 jaar	1.013	€ 40,00	€ 40.520,00	€ 13.506
Bolbomen	Snoeien	1x per 2 jaar	321	€ 35,00	€ 11.235,00	€ 5.617
Leibomen	Snoeien	1x per 1 jaar	115	€ 56,00	€ 6.440,00	€ 6.440
Fruitbomen	Snoeien	1x per 2 jaar	16	€ 22,50	€ 360,00	€ 180
Subtotaal			**11.112**			**€ 79.900**
Overige kosten (staartkosten, eenmalige kosten e.d.)						€ 9.249
Totaal						**€ 89.150**

Naast de reguliere snoei vindt jaarlijks een aanvullende snoeironde plaats op basis van klachten en meldingen. Deze werkzaamheden worden op regie uitgevoerd. Door vanaf 2015 budget te reserveren voor de vervanging van deze bomen, kunnen deze jaarlijks terugkerende kosten geleidelijk worden afgebouwd.

Een plus of minimale variant kunnen vorm gegeven worden door de termijnen van de cyclus aan te passen. Zoals in bovenstaande tabel al is aangegeven is dit zowel met oog op kosten als kwaliteit niet wenselijk.

3.3.2 Vervangingen

Op basis van een theoretische benadering kan de hoogte van de benodigde vervangingsbudget voor bomen worden bepaald, de zogenaamde technische afschrijving. Deze is bepaald op basis van het werkelijke areaal (gegevens groenbeheersysteem gemeente juli 2014), een inschatting van de gemiddelde levensduur en een grove berekening van de gemiddelde vervangingskosten. Hierbij zijn geen kosten voor ontwerp en nazorg opgenomen. In deze staat worden de volgende termen gebruikt:

Beheergroep:	Het boomtype dat wordt vervangen.
Areaal:	Het aantal eenheden die voorkomen in het openbaar groen van de gemeente Binnenmaas.
Eenh.:	De eenheid waarin het betreffende boomtype wordt uitgedrukt.
Levensduur:	De gemiddelde, theoretische levensduur van het betreffende boomtype, alvorens de kwaliteit dusdanig verminderd is dat gewenste beeld niet meer gerealiseerd wordt.
Vervangingskosten:	De kosten voor het vervangen van 1 eenheid van het betreffende boomtype
Theoretische vervangingswaarde:	De theoretisch bepaalde vervangingswaarde van het betreffende boomtype in de gemeente Binnenmaas. (areaal x vervangingskosten)
Jaarkosten:	Het budget dat jaarlijks nodig is om het groen na de gestelde levensduur te vervangen. (theoretische vervangingswaarde / levensduur)

Beheergroep	Areaal	Eenh.	Levens-duur	Vervangingsk osten	Theoretische vervan-gingswaarde	Jaarkosten

Bomen in verharding	771	st.	40	€ 920,-	€ 709.320,-	€ 17.733,-
Bomen in beplanting en gras	8491	st.	80	€ 520,-	€ 4.415.320,-	€ 55.192,-
Knotbomen in verharding	94	st.	40	€ 790,-	€ 74.260,-	€ 1.857,-
Knotbomen in beplanting en gras	185	st.	60	€ 590,-	€ 109.150,-	€ 1.819,-
Knotwilgen in beplanting en gras	924	st.	60	€ 400,-	€ 369.600,-	€ 6.160,-
Leibomen in verharding	14	st.	40	€ 900,-	€ 12.600,-	€ 315,-
Leibomen in beplanting en gras	66	st.	60	€ 700,-	€ 46.200,-	€ 770,-
Subtotaal					**€ 5.758.050 ,-**	**€ 83.845 ,-**
Inboet*						€ -25.000,-
TOTAAL						**€ 58.845,-**

* Jaarlijks vindt in het reguliere onderhoud inboet[2] plaats waarmee een deel van deze jaarkosten wordt betaald. Voor de het resterende bedrag is in paragraaf 5.2.7 een voorstel gedaan.

Naast de theoretische benadering geeft een quickscan van het bomenbestand een indicatie van het benodigde budget. De kwaliteit van het bomenbestand is goed. Zowel door externe factoren als boomtechnische aspecten is het in bepaalde situaties wel nodig bomen te vervangen:
- groeiplaats ontoereikend voor omvang boom.
- laanherstel bij uitval > 40% van de laanbomen.
- in combinatie met herstructurering weg / vervanging riolering en dergelijke.

In de jaren ’70 wijken vragen de bomen extra aandacht. Bij aanleg van de wijken zijn grote bomen aangeplant (essen, elzen). De bomen staan in kleine plantvakken op de kopgevels en zijkant van woningen. Door de beperkte groeiruimte en mogelijke aantasting door ziekte neemt de conditie van de bomen af en ontstaat overlast (uitbreken van takken). Om deze situatie te verbeteren dienen de bomen de komende 5 jaar vervangen te worden. Hiervoor wordt voor de zomer van 2015 aansluitend aan dit groenbeleid- en beheerplan een maatregelenplan met prioritering opgesteld waarmee de werkzaamheden binnen het jaarlijks beschikbare budget kunnen worden uitgevoerd.

4. Groenbeheer

4.1 Algemene informatie

Het openbaar groen in de kernen levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de gemeente. Voor het groenonderhoud wordt onderscheid gemaakt in twee typen beheer:
- netheidsbeheer;
- technisch beheer.

4.1.1 Netheidsbeheer

Het netheidsbeheer is bepalend voor het verzorgingsbeeld (de uitstraling) dat behaald moet worden. Het betreft hier onder andere onkruidbestrijding, blad- en zwerfvuil ruimen. De frequentie waarmee deze werkzaamheden worden uitgevoerd is afhankelijk van de vervuilingssnelheid van de openbare ruimte en groeikracht van de beplanting.

4.1.2 Technisch beheer

Het onderhoud dat minimaal nodig is om de beplanting duurzaam in stand te houden. Het betreft onder andere het terugzetten van heesters of snoeien van rozen. De frequentie waarmee de werkzaamheden worden uitgevoerd is afhankelijk van de behoefte van de beplanting om deze vitaal te houden. Het technisch beheer heeft daardoor geen directe relatie met de gewenste beeldkwaliteit op een locatie.

4.1.3 Groenareaal

Het groenareaal in de dorpskernen van de gemeente Binnenmaas waar zowel technisch als netheidsbeheer plaats vindt bestaat in juli 2014 uit:

BEHEERTYPE	AANTAL	EENH.
Bloembak perkgoed	13	st
Blokhaag	1948	m^2
Bodembedekkers fijn	2069	m^2
Bodembedekkers grof	12326	m^2
Bosplantsoen	142405	m^2
Botanische rozen	6724	m^2
Gazon	576336	m^2
Gazon met bollen	1903	m^2
Grafvelden beplanting	137	m^2
Grafvelden gras (gazon)	2512	m^2

2) Inboet van bomen is het vervangen van de uitgevallen bomen.

Graskanten hard	130772	m^1
Graskanten zacht	19338	m^1
Haagvoet[3]	13009	m^2
Hagen 2x	39103	m^2K
Natuurgebied (houtachtige)	119	m^2
Natuurvriendelijk oevers (riet)	19257	m^2
Perkrozen	3241	m^2
Ruw gras 2x klepelen	268622	m^2
Ruw gras 6x klepelen	3799	m^2
Sierheesters	103574	m^2
Vaste planten	909	m^2

M^2k: vierkante meter knipoppervlakte hagen

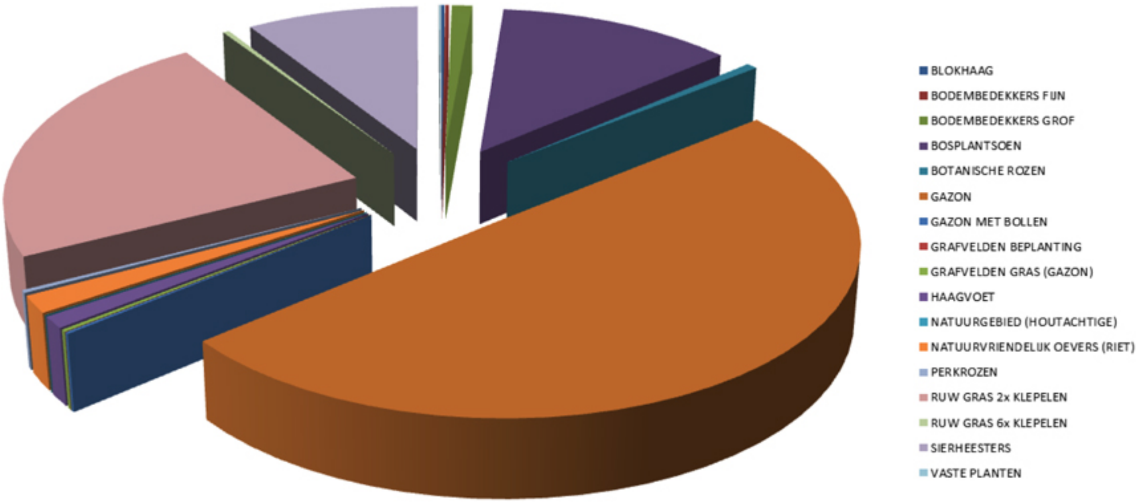

4.2 Kwaliteitsniveau en werkwijze groenonderhoud

Het openbaar groen in de kernen levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de gemeente. De mate waarin blad, zwerfvuil, onkruid of versleten beplanting en open plekken aanwezig zijn, bepaalt voor een groot deel hoe de kwaliteit van de openbare ruimte wordt ervaren. Dit is vastgelegd in beeldeisen. Daarbij maakt de gemeente gebruik van de landelijke normen van het onafhankelijke kenniscentrum CROW. De kwaliteitsniveaus A t/m D omschrijven de mogelijke verzorgingsbeelden (in bijlage 1 is van elk kwaliteitsniveau een collage opgenomen):

Kwaliteitsniveau	Omschrijving
A	Het hoogste niveau en geeft het meest representatieve en exclusieve beeld. De openbare ruimte is schoon en ongeschonden. Om dit kwaliteitsniveau te bereiken en te behouden is een hoge onderhoudsintensiteit nodig.
A	Dit niveau wordt gekenmerkt door een nette, schone en nagenoeg ongeschonden openbare ruimte. Incidenteel komen kleine afwijkingen voor.
B	Een verzorgde uitstraling met hier en daar afwijkingen. Over het algemeen is het redelijk netjes.
C	Onderhoud vindt beperkt en extensief plaats, wat resulteert in zichtbare vervuiling.
D	Het laagste niveau en geeft een verwaarloosd en onverzorgd beeld. Onderhoud vindt nagenoeg niet plaats en alleen bij onveilige situaties wordt incidenteel ingegrepen.

Door middel van netheidsbeheer wordt het gewenste kwaliteitsniveau gerealiseerd. De gemeente Binnenmaas hanteert in de gehele openbare ruimte in de dorpen hetzelfde kwaliteitsniveau: **Kwaliteitsniveau B.**

3) Groenareaal

Bovenstaande foto's uit de kwaliteitscatalogus CROW geven een beeld van kwaliteitsniveau B. volgens de kwaliteitsnormen

Het groenonderhoud in de kernen wordt voor het overgrote deel uitgevoerd door:

- Buitendienst gemeente Binnenmaas
- SW-bedrijven binnen de Hoeksche Waard

Daarnaast worden met name machinale werkzaamheden door middel van raamcontracten uitbesteed.

De buitendienst verzorgt het groenonderhoud in de centra van de kernen. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het technisch snoeionderhoud van alle beplantingen in de gemeente. Teams van de buitendienst zijn daarnaast verantwoordelijk voor het grijs (klein onderhoud verharding, riolering, meubilair e.d.) en begraafplaatsen (onderhoud en begravingen). Deze werkzaamheden voor grijs en begraafplaatsen maken geen onderdeel uit van dit groenbeheerplan. Onderlinge samenwerking door de drie teams biedt voor specifieke werkzaamheden mogelijkheden elkaar te versterken.

SW-bedrijven zijn verantwoordelijk voor het overige groen in de kernen. Door deze werkzaamheden te gunnen aan de SW-bedrijven geven we op deze wijze invulling aan SROI[4]. Zij werken met een frequentiebestek waarin de werkzaamheden zijn afgestemd op het realiseren van kwaliteitsniveau B.

4.3 Onderhoud

In deze paragraaf wordt ingezoomd op het groenonderhoud in de gemeente Binnenmaas. Hierbij is onderscheid gemaakt in regulier onderhoud en vervangingsinvesteringen.

4.3.1 Regulier onderhoud

Het regulier onderhoud richt zich op het in stand houden van beplanting en gras. Daarbij maken we onderscheid in:

- onderhoud beplanting: Buitendienst
- onderhoud beplanting: derden (SW-bedrijven, Hoeksewaards landschap (HWL))
- onderhoud gazons en ruw gras: Aannemer
- onderhoud natuurterreinen: Het Hoekschewaardslandschap
- overige kosten: diverse kosten onderhoud

Onderhoud beplanting Buitendienst

De buitendienst heeft voor het onderhoud aan het openbaar groen 8 vaste medewerkers, waaronder 1 voorman. Zij beschikken over 10.320 uren voor het onderhoud van het openbaar groen. Deze worden als volgt ingezet:

Werkzaamheid	Uren
Onderhoud beplanting (centra, technisch snoeionderhoud)	4.750
Bladcampagne	1.800
Inboet en renovatie (inboet beplanting / herstel gazons / watergeven jonge aanplant)	240
Voorman organisatie (snoeiplan en inboet, planning, aansturing en controle, voor zowel buitendienst als derden)	950
Afhandeling klachten en meldingen	2.480

4) SROI betekent Social Return on Investment

Overige ondersteuning (boomfeestdag, vlaggen ophangen e.d.)	100
Totaal	10.320

Plus variant
Door het onderhoud in de centrumgebieden op kwaliteitsniveau A uit te voeren, neemt de beeldkwaliteit toe. Het groen in de centra heeft een representatieve uitstraling. De benodigde tijdsbesteding neem hierdoor toe met **870 uur toe**.

Minimale variant
De frequentie van de volgende werkzaamheden wordt verlaagd, waardoor de beeldkwaliteit afneemt:
- steken randen gazons langs verharding
- knippen hagen

Dit levert een **besparing van 310 uur** op.

Onderhoud beplanting derden
Naast de buitendienst zijn SW-bedrijven, aannemers en andere organisaties als HWL verantwoordelijk voor het beheer van de beplanting.

Het huidige contract met het SW-bedrijf loopt eind 2014 af. Voor 2015 en verder maakt de gemeente nieuwe afspraken met SW-bedrijven uit de Hoeksche Waard. Een marktconforme aanbieding is daarbij het uitgangspunt. Bij het maken van afspraken wordt er rekening mee gehouden dat de gemeente grote waarde hecht aan de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Bij het maken van afspraken met het SW-bedrijf worden de volgende aandachtspunten meegenomen:
- Voor het afsteken van de graskanten gebruik maken van een andere werkmethode, zoals machinaal snijden en opruimen van vrijgekomen materialen. Hierdoor worden uren / kosten bespaard.
- Het snoeien van hagen wordt nu volledig met behulp van elektrisch handgereedschap uitgevoerd. Door dit (gedeeltelijk) machinaal uit te voeren worden uren / kosten bespaard.

Op basis van de huidige marktsituatie en de aanpassing van enkele werkmethoden zoals hierboven beschreven staan achten wij het realistisch bij de onderhandelingen met het SW-bedrijf in te zetten op de volgende budgetten (budgetverlaging € 15.000,–):

Regulier onderhoud	**Kosten**
Onkruidbeheersing	€ 214.000
Zwerfafvalbeheersing beplanting	€ 18.000
Technisch groenonderhoud	€ 90.000
Bladcampagne	€ 80.000
Totaal	**€ 402 . 0 00**

Plus variant
Het huidige contract wordt gehandhaafd, waarbij de huidige werkmethoden worden gebruikt. Hierdoor blijft de tijdbesteding van het SW-bedrijf op peil. Het benodigde budget is gelijk aan het huidige budget van **€ 417.000,–**.

Minimale variant
In het coalitieprogramma is vastgelegd dat het huidige verzorgingsbeeld gehandhaafd wordt. Dit betekent dat een verlaging van de onderhoudsfrequentie voor onkruidbeheersing en zwerfafvalbeheersing niet wenselijk is. Op het technisch onderhoud kan een geringe verlaging van de onderhoudsfrequentie plaatsvinden zonder dat grote veranderingen ontstaan in de beeldkwaliteit, bij:
- Steken randen gazons langs verharding;
- Knippen hagen;

Het verminderen van het technisch onderhoud levert een **besparing van € 25.000,–** op, wat resulteert in een benodigd budget van **€ 377.000,–** De kosten voor het onderhoud in De wijk van je leven zijn hierin niet meegenomen. Deze bedragen **€ 8.500,–**

Het uiterlijk van een haag in verschillende kwaliteitsniveaus

Graskanten beheer in verschillende kwaliteitsniveaus

Onderhoud gras

Het onderhoud van het gras is uitbesteed. Omdat over de gazons veel meldingen binnen kwamen, is er bij deze uitbesteding voor gekozen de maaiwerkzaamheden op niveua A uit te voeren. Hiermee wordt aantal meldingen beperkt, waardoor kosten worden bespaard. Het huidige budget is bepaald op basis van de aanbesteding. Dit contract is afgesloten tot eind 2016. Tot dat moment is het huidige budget (€ 142.393,–) toereikend. Dit bedrag omvat alle werkzaamheden zoals in onderstaande tabel beschreven staan.

Op basis van een marktconforme berekening op dit moment is het niet realistisch aan te nemen dat het onderhoud van gras na een aanbesteding voor hetzelfde bedrag uitgevoerd kan worden. Het is onwaarschijnlijk dat het destijds gerealiseerde aanbestedingsvoordeel wederom behaald wordt. De gemeente is daarbij volledig afhankelijk van de markt. Op dit moment is een realistische inschatting:

Maatregel	Kosten
Maaien gazon (kwaliteitsniveau A)	€ 172.601,97
Slepen gazons	€ 4.882,08
Klepelen bermen	€ 22.681,52
Bijmaaien obstakels en bomen	€ 36.316,13
Totaal	**€ 236.481,71**

Op basis van bovenstaande wordt onderscheid gemaakt tussen benodigde budgetten in 2015 / 2016 en 2017 en verder. In 2015 en 2016 is een budget van € 142.393,– benodigd.

Als in 2016 de aanbesteding van het nieuwe grasbestek voorbereid wordt, dient op basis van de actuele marktsituatie bepaald worden hoe het werk in de markt gezet wordt. Indien verwacht wordt dat de kosten na aanbesteding hoger zijn dan, de beschikbare budgetten heeft de gemeente de volgende mogelijkheden:

- Extra budget beschikbaar stellen op basis van werkelijke kosten na aanbesteding.
- Het kwaliteitsniveau verlagen, zodat de aanbesteding lager uit komt (nabij beschikbare budget).
- Meer diversiteit aan te brengen in beheertypen, bijv. door deel intensief gazon om te vormen naar extensief gazon.

Natuurbescherming

Het Hoekschewaards Landschap verzorgt het onderhoud van diverse natuurterreinen. De kosten hiervoor worden door de gemeente vergoed.

Overige kosten

Naast het daadwerkelijke onderhoud worden door de buitendienst diverse andere werkzaamheden uitgevoerd/ aangestuurd. Het betreft onder andere:

- Snoeien van beplanting
- Vervangen en inboet
- Grondverbetering
- Ziekte en plagen bestrijding (wespen) in gemeentelijk groen
- Afhandeling van meldingen burgers over openbaar groen
- Stortkosten van groenafval

Het betreft in alle gevallen jaarlijks terugkerende posten. De werkzaamheden zijn noodzakelijk om de technische kwaliteit van het groen op peil te houden en onveilige situaties te voorkomen. De aard en omvang van deze werkzaamheden wijzigt in hoofdlijnen niet. Zo zijn er jaarlijks tussen de 500–600 meldingen over openbaar groen die de buitendienst behandelt. Deze meldingen bestaan onder andere uit snoeiverzoeken beplanting, bestrijding van ziekten en plagen, overlast situaties van bomen, etc.

Vanuit het openbaar groen komt er jaarlijks ook een grote hoeveelheid groenmateriaal vrij, zoals snoeiafval van beplanting en bladeren. De gemiddelde hoeveelheid ligt tussen 3500–4500 m^3 per jaar. Voor de afvoer van deze materialen heeft gemeente Binnenmaas een overeenkomst met een erkende groenverwerkingsbedrijf zodat het groenafval verwerkt kan worden tot compost.

De jarenlange ervaring met aansturing van deze werkzaamheden is leidend voor het bepalen van het benodigde budget. Een evaluatie van de diverse werkzaamheden geeft geen aanleiding het benodigde budget te wijzigen.

4.4 Vervangingen
Beplantingen hebben een zekere levensduur, waarna deze aftakelen. Wanneer de beplanting de levenscyclus heeft doorlopen, dient deze vervangen te worden.

Op basis van een theoretische benadering kan de hoogte van het benodigde vervangingsbudget voor het openbaar groen worden bepaald, de zogenaamde technische afschrijving. Deze is bepaald op basis van het werkelijke areaal (gegevens groenbeheersysteem gemeente juli 2014), een inschatting van de gemiddeld levensduur en een grove berekening van de gemiddelde vervangingskosten. Hierbij zijn geen kosten voor ontwerp en nazorg opgenomen. In deze staat worden de volgende termen gebruikt:

Beheergroep:	Het type beplanting dat vervangen wordt.
Areaal:	Het aantal eenheden die voorkomen in het openbaar groen van de gemeente Binnenmaas.
Eenh.:	De eenheid waarin de hoeveelheid van de beheergroep wordt uitgedrukt.
Levensduur:	De gemiddelde, theoretische levensduur van de betreffende beheergroep alvorens de kwaliteit dusdanig verminderd is dat gewenste beeld niet meer gerealiseerd wordt.
Vervangingskosten:	De kosten voor het vervangen van 1 eenheid van de betreffende beheergroep
Theoretische vervangingswaarde:	De theoretisch bepaalde vervangingswaarde van de betreffende beheergroep in de gemeente Binnenmaas. (areaal x vervangingskosten)
Jaarkosten:	Het budget dat jaarlijks nodig is om het groen na de gestelde levensduur te vervangen. (theoretische vervangingswaarde / levensduur)

Beheergroep	**Areaal**	**Eenh.**	**Levensduur**	**Vervangingskosten**	**Theoretische vervangingswaarde**	**Jaarkosten**
Hagen	39.103	m^2	40	€ 34,00	€ 1.329.493	€ 33.237
Blokhagen	1.948	m^2	40	€ 34,00	€ 66.220	€ 1.656
Bodembedekkers fijn en grof	14.395	m^2	40	€ 23,00	€ 331.085	€ 8.277
Botanische rozen	6.724	m^2	30	€ 21,00	€ 141.210	€ 4.707
Perkrozen	3.241	m^2	30	€ 28,00	€ 90.735	€ 3.024
Sierheesters incl. grafvelden	103.711	m^2	40	€ 19,00	€ 1.970.503	€ 49.263
Bosplantsoen	142.405	m^2	50	€ 4,75	€ 676.425	€ 13.528
Vaste planten	909	^{21}m^2	15	€ 31,00	€ 28.180	€ 1.879
Subtotaal					**€ 4.633.850**	**€ 115.571**
Inboet*						€ 12.500
TOTAAL						**€ 103.071**

* Jaarlijks vindt in het reguliere onderhoud inboet plaats waarmee een deel van deze jaarkosten wordt betaald. Voor het resterende bedrag is in paragraaf 5.2.7 een voorstel gedaan.

Momenteel wordt een (klein) deel van deze vervangingen bekostigd vanuit de post overige kosten, inboet. Dit budget is echter ruim onvoldoende om structureel groen te vervangen. Een quick-scan laat zien dat hierdoor achterstanden ontstaan. Enkele voorbeelden zijn:

1. Bij de reconstructie van de Standaardmolen in Putterhoek in 2013/2014 is niet al het groen vervangen. Vanuit beheeroogpunt was dat wel noodzakelijk. Groen dat is gehandhaafd vereist de komende jaren bovenmatig veel onderhoud. Op lange termijn zijn de kosten daardoor hoger.
2. Verspreid door de gemeente is verouderde beplanting aanwezig. Onderhoud van deze beplanting vereist door de verslechterde conditie extra inspanning.
3. De ontwikkeling van wortelonkruiden in bepaalde vakken is met regulier beheer niet in de hand te houden. Reconstructie is noodzakelijk om overmatig beheer te voorkomen.
4. Op diverse locaties zijn grote aaneengesloten beplantingsvakken aanwezig, waar randensnoei frequent nodig is. Gras zou op deze locaties (met name aan randen dorpen) beter passen.

In de wijk Standaardmolen worden enkele vakken opnieuw ingericht en zijn nieuwe bomen aangeplant. Daarnaast is beplanting omgevormd naar gras, waardoor de beheerbaarheid toe neemt (lagere kosten). De beheerbaarheid van de vakken waarin beplanting gehandhaafd is, is daarentegen slecht.

Grote vakken, beperkte sierwaarde, veel snoeionderhoud: vervangen (door o.a. gras) als kwaliteit afneemt.

Wortelonkruiden verstoren het gewenste beeld en hebben een negatief effect op de kwaliteit van de beplanting.

Bosplantsoen in de wijk resulteert in veel snoeionderhoud. Doordat daarnaast diverse beheertypen door elkaar staan, vergt ook de onkruidbeheersing extra aandacht. Dit geldt eveneens voor vakken waar de verouderde beplanting niet sluit.

Doordat onvoldoende gerenoveerd wordt, neemt de kwaliteit af, het benodigde beheer neemt toe. Op lange termijn nemen de kosten dus toe. Geadviseerd wordt extra budget te reserveren om op lange termijn met gelijkblijvende kosten het onderhoud uit te kunnen voeren.

Bij het bepalen van de hoogte van het benodigde budget rekening houden met:

- Actuele situatie op basis van quick-scan.
- Vervangingen worden regelmatig uitgevoerd in combinatie met grootschaligere reconstructiewerkzaamheden (wegen, riolering), waardoor als gevolg van combinatie van werkzaamheden kostenvoordelen worden behaald.
- In de eenheidsbedragen is geen rekening gehouden met clustering van groenwerkzaamheden en aanbestedingen in raamcontracten.
- De jaren ’70 en ’80 wijken bereiken komende jaren hun theoretische levensduur. Ook in de wijken in de gemeente Binnenmaas is dit zichtbaar. In het verleden zijn dergelijke investeringen nog niet nodig geweest, wat het verzoek om aanvullend budget rechtvaardigt.

5. Financiën

5.1 Beschikbare middelen (begroot)

Onderstaand zijn de huidig beschikbare middelen inzichtelijk gemaakt op basis van de begroting voor 2015–2016 en 2017.

Kostenplaats	Kostensoort		Begroot	
		2015	2016	2017
65601001 Kosten Openbaar groen	4343019 Inhuur overige diensten	€ 446.030	€ 446.030	€ 446.030

65601001 Kosten Openbaar groen	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 150.466	€ 150.466	€ 150.466
65601001 Kosten Openbaar groen[5]	4343045 Overig onderhoud	€ 61.915	€ 26.000	€ 26.000
65601002 Kosten materieel openbaar groen	4343044 Onderhoud / aankoop machines / materialen	€ 24.339	€ 24.339	€ 24.339
65601005 Maaibeheer	4343003 Advieskosten	€ 2.119	€ 2.119	€ 2.119
65601005 Maaibeheer	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 142.393	€ 142.393	€ 142.393
65601006 Boombeheer	4343003 Advieskosten	€ 10.850	€ 10.850	€ 10.850
65601006 Boombeheer	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 138.650	€ 138.650	€ 138.650
65501001 Natuurbescherming	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 10.850	€ 10.850	€ 10.850
Totaal		**€ 987.612**	**€ 951.697**	**€ 951.697**

** in bovenstaande begroting is een indexering van 1.5%, volgens de CBS-index meegenomen.*

5.2 Benodigde middelen (Groot)onderhoud (berekend)

Op basis van het benodigde beheer zoals opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 zijn in onderstaande paragrafen de benodigde budgetten gespecificeerd. Bij verschillende budgetten is onderscheid gemaakt in een Plus, Basis of Minimaal benodigd budget.

5.3 Buitendienst

De buitendienst heeft voor het onderhoud aan het openbaar groen 8 vaste medewerkers, waaronder 1 voorman. Zij beschikken over 10.320 uren voor het onderhoud van het openbaar groen. Deze uren zijn inclusief de afhandeling van klachten en diverse ondersteunende werkzaamheden bij evenementen en activiteiten. Zie voor exacte inhoud van de werkzaamheden en toelichting op de varianten paragraaf 4.3.1.

Plus: Onderhoud in centrumgebieden verhoogd tot kwaliteitsniveau A, rest van de gemeente op kwaliteitsniveau B.

Basis: Onderhoud in gehele gemeente op kwaliteitsniveau B.

Minimaal: Onderhoud in gehele gemeente op kwaliteitsniveau B, met uitzondering technisch onderhoud graskanten/hagen.

Uren buitendienst	**Plus**	**Basis**	**Minimaa l**
Regulier onderhoud			
– Regulier onderhoud	7.660	6.790	6.480
– Aansturing voorman	950	950	950
Overig e werkzaamheden			
– Afhandeling klachten en meldingen, ondersteuning	2.580	2.580	2.580
Totaal	**11.190**	**10.320**	**10.010**

Daarnaast zijn financiële middelen nodig voor de aanschaf en onderhoud van het eigen materieel en de beleidsondersteuning. In onderstaand overzicht zijn alle kosten voor de buitendienst nader gespecificeerd.

Kosten buitendienst	**Plus**	**Basis**	**Minimaal**
Regulier onderhoud			
–Materieel	€ 24.339	€ 24.339	€ 24.339
Aanvullende kosten			
– Beleidsondersteuning	€ 61.915	€ 26.000	€ 26.000
Totaal	**€ 8 6.254**	**€ 50.339**	**€ 50.339**

In de minimale variant wordt naast een verlaging van de beeldkwaliteit (paragraaf 4.3.1) ook bespaard op de beleidsondersteuning. Actualisatie van bestaande plannen en ondersteuning bij nieuwe ontwikkelingen op gebied van openbaar groen is daardoor beperkt mogelijk.

5.2.2 Onderhoud openbaar groen (door derden)

Een deel van het onderhoud van het openbaar groen wordt uitgevoerd door derden. In paragraaf 4.3.1 is deze verdeling nader toegelicht.

Plus: Volgens huidige contracten met derden

Basis: Na aanpassing werkmethode voor graskanten steken en machinaal hagen knippen door SW-bedrijf. Een verandering van de werkmethode heeft geen gevolgen voor de beeldkwaliteit, het benodigde budget voor technisch onderhoud neem € 15.000,– af.

Minimaal: Lagere beeldkwaliteit door verlaging van de onderhoudsfrequentie voor technisch onderhoud graskanten/hagen.

Onderhoud beplantingen door derden	**Plus**	**Basis**	**Minimaa l**
Regulier onderhoud door SW-bedrijf			
-Onkruidbeheersing	€ 214.000	€ 214.000	€ 214.000
-Zwerfafvalbeheersing beplanting	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000

5) In 2015 wordt dit budget ingezet voor het opstellen van bestekken en het uitvoeren van kwaliteitsinspectie(s). Vanaf 2016 worden de werkzaamheden gespeid over verschillende jaren, waardoor budget van € 26.000,– toereikend is.

-Technisch groenonderhoud	€ 105.000	€ 90.000	€ 65.000
-Bladcampagne	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Onderhoud door derden			
-Wijk van je leven	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500
-Diverse natuurgebieden	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Totaal	**€ 431 .500**	**€ 4 16 . 5 00**	**€ 391.500**

5.2.3 Maaibeheer

Het maaibeheer wordt in 2015 en 2016 uitgevoerd op basis van het huidige contract. Daardoor zijn er geen mogelijkheden om te optimaliseren/minimaliseren. De jaarlijkse kosten blijven gelijk.

Maaibeheer	**Basis**
Regulier onderhoud	
-Onderhoudsbestek maaionderhoud	€ 142.393
Aanvullende kosten	
-Advieskosten	€ 2.100
Totaal	**€ 144. 493**

* In 2016 dient een nadere afweging gemaakt te worden hoe de maaiwerkzaamheden vanaf 2017 opnieuw in de markt te zetten.

5.2.4 Boombeheer

Het boombeheer omvat de volgende maatregelen:

- zorgplicht: visuele inspectie (VTA-controle).
- vervangen bomen op basis van visuele inspectie (onveilige, zieke en dode bomen).
- het snoeionderhoud.
- de bestrijding van ziekte en plagen.

Een plus of minimale variant is bij boombeheer niet wenselijk omdat dit leidt tot onnodige extra kosten of kapitaals-vernietiging. Een toelichting op het voorgestelde boomonderhoud is opgenomen in paragraaf 3.3.1.

Boombeheer	**Basis**
Zorgplicht	
– Visuele controle (VTA-controles)	€ 8.000
– Nader onderzoek	€ 2.500
– Vervangen n.a.v. visuele controle (50 st. per jaar)	€ 25.000
Snoeionderhoud	
– Snoeionderhoud (tabel paragraaf 3.3.1)	€ 89.150
– Aanvullende snoei (op basis van klachten en meldingen)	€ 10.000
Overig e kosten	
– Bestrijding ziekten en plagen	€ 4.000
– Advieskosten	€ 10.850
Totaal	**€ 14 9 . 500**

Voor extra vervangingen/aanplant ter verfraaiing van de woon- en werkomgeving en het herstellen van lanen is geen budget. Deze vervanging/aanplant moet derhalve volledig worden bekostigd uit het reguliere onderhoud. In paragraaf 5.2.7 is een voorstel gedaan voor een financiële bijdrage hierin.

5.2.5 Natuurbescherming

Het Hoekschewaardslandschap verzorgt het onderhoud van diverse natuurterreinen. Een bedrag van **€ 10.850,–** is bestemd voor dat onderhoud.

5.2.6 Aanvullend groenonderhoud

Voor overige groenonderhoud in de wijk is een bedrag van € 150.466,– benodigd. Het betreft jaarlijks terugkerende kosten, noodzakelijk om de technische kwaliteit in stand te houden en de veiligheid te garanderen. Hierin zijn de kosten voor het aanbrengen van storten groenafval, snoeien van heesters, bestrijding van ziektes en plagen en inboet van uitgevallen beplanting, afhandeling van meldingen burgers over openbaar groen opgenomen. Voor een deel van dit budget zijn (meerjarige) verplichtingen aangegaan (contract storten groenafval). Voor andere werkzaamheden worden jaarlijks op maat prijs-afspraken gemaakt.

5.2.7 Vervangingen

De hoogte van het benodigde budget voor de vervangingen wordt bepaald door de kwaliteit van het huidige groenareaal van beplanting en bomen. Daarnaast is een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van kwaliteit in de komende 10 jaar. Hiertoe zijn de volgende middelen ingezet:

- Theoretische benadering vervangingswaarde.
- Quickscan groen.

- VTA-gegevens bomenbestand.

In een plus situatie zou de gemeente jaarlijks een deel van het groen en bomen vervangen. Het is echter niet realistisch dit te doen wanneer beplanting nog in goede conditie is of wanneer binnen enkele jaren renovaties gepland zijn. Het benodigde budget voor vervanging kan daardoor worden teruggebracht naar **€ 25.000**,– per jaar (Basis). Dit budget wordt ingezet ter aanvulling op de inboet, als extra vervangingen van beplanting met een slechte vitaliteit.

Plus:	Benodigd jaarlijks vervangingsbudget n.a.v. de visuele controle en theoretische berekening.
Basis:	Een beperkte bijdrage voor vervanging van beplanting/bomen met een slechte vitaliteit.
Minimaal:	Geen aanvullend budget voor vervangingen. Dit resulteert in een afname van de kwaliteit van de beplanting/bomen waardoor de beheerkosten geleidelijk toenemen. Dit scenario is niet wenselijk en is dus ook niet in kosten uitgedrukt.

Vervangingsinvesteringen	**Plus**	**Basis**	**Minimaal**
Bomen			
– Vervangen bomen (paragraaf 3.3.2)	€ 58.885,–	€ 7.500,–	–
Beplanting			
– Vervangen beplanting (paragraaf 4.4)	€ 115.571,–	€ 17.500,–	–
Totaal	**€ 174.416,–**	**€ 25.000,–**	–

5.2.8 Begroting geactualiseerd

Op basis van de voorgaande paragraven wordt geadviseerd de volgende begroting te hanteren. Hierbij is voor alle onderdelen uitgegaan van de basisvariant, met uitzondering van de in paragraaf 5.2.1 genoemde advieskosten (65601001/4343045).

In onderstaande exploitatie wordt in 2015 voor deze advieskosten uitgegaan van de basisvariant. In dit jaar moeten veel contracten opnieuw worden aanbesteed en plannen worden geactualiseerd. In de jaren daarna is de minimale variant toegepast, zodat de te verwachten uitgaven binnen de begroting blijven. Dit betekent wel dat in 2016 en 2017 beperkt nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden.

Kostenplaats	**Kostensoort**	**2015**		
		Begroting	**Berekende kosten**	**Verschil met begroting**
65601001 Kosten Openbaar groen	4343019 Inhuur overige diensten	€ 446.030	€ 416.500	-€ 29.530
65601001 Kosten Openbaar groen	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 150.466	€ 150.466	€ 0
65601001 Kosten Openbaar groen	4343045 Overig onderhoud	€ 61.915	€ 61.915	€ 0
65601002 Kosten materieel openbaar groen	4343044 Onderhoud / aankoop machines / materialen	€ 24.339	€ 24.339	€ 0
65601005 Maaibeheer*	4343003 Advieskosten	€ 2.119	€ 2.119	€ 0
65601005 Maaibeheer	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 142.393	€ 142.393	€ 0
65601006 Boombeheer	4343003 Advieskosten	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
65601006 Boombeheer**	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 138.650	€ 138.650	€ 0
65501001 Natuurbescherming	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
Vervangingen		€ 0	€ 25.000	€ 25.000
Totaal		€ 987.612	€ 983.082	€ -4.530

Kostenplaats	**Kostensoort**	**2016**		
		Begroting	**Berekende kosten**	**Verschil met begroting**
65601001 Kosten Openbaar groen	4343019 Inhuur overige diensten	€ 446.030	€ 416.500	-€ 29.530
65601001 Kosten Openbaar groen	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 150.466	€ 150.466	€ 0
65601001 Kosten Openbaar groen	4343045 Overig onderhoud	€ 26.000	€ 26.000	€ 0
65601002 Kosten materieel openbaar groen	4343044 Onderhoud / aankoop machines / materialen	€ 24.339	€ 24.339	€ 0
65601005 Maaibeheer*	4343003 Advieskosten	€ 2.119	€ 2.119	€ 0
65601005 Maaibeheer	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 142.393	€ 142.393	€ 0
65601006 Boombeheer	4343003 Advieskosten	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
65601006 Boombeheer**	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 138.650	€ 137.650	-€ 1.000
65501001 Natuurbescherming	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
Vervangingen		€ 0	€ 25.000	€ 25.000
Totaal		**€ 951.697**	**€ 946.167**	**€ -5.530**

Kostenplaats	**Kostensoort**	**2017**		
		Begroting	**Berekende kosten**	**Verschil met begroting**
65601001 Kosten Openbaar groen	4343019 Inhuur overige diensten	€ 446.030	€ 416.500	-€ 29.530
65601001 Kosten Openbaar groen	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 150.466	€ 150.466	€ 0

65601001 Kosten Openbaar groen	4343045 Overig onderhoud	€ 26.000	€ 26.000	€ 0
65601002 Kosten materieel openbaar groen	4343044 Onderhoud / aankoop machines / materialen	€ 24.339	€ 24.339	€ 0
65601005 Maaibeheer*	4343003 Advieskosten	€ 2.119	€ 2.119	€ 0
65601005 Maaibeheer	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 142.393	€ 142.393	€ 0
65601006 Boombeheer	4343003 Advieskosten	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
65601006 Boombeheer**	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 138.650	€ 136.650	-€ 2.000
65501001 Natuurbescherming	4343036 Onderhoud groen / terreinen	€ 10.850	€ 10.850	€ 0
Vervangingen		€ 0	€ 25.000	€ 25.000
Totaal		**€ 951.697**	**€ 945.167**	**€ -6.530**

* Het maaibeheer dient voor 2017 opnieuw aanbesteed te worden. Afhankelijk van het aanbestedingsresultaat en daaruit volgende keuzes dient het budget mogelijk aangepast te worden.
** Indien vervangingsbudget ter beschikking wordt gesteld kunnen de kosten voor aanvullende snoei in de navolgende jaren worden afgebouwd (van circa € 10.000,– huidig, door jaarlijkse besparing € 1.000,– vanaf 2016, tot € 5.000,– in 2020)

6. Conclusies

Door middel van het vastleggen van kaders en uitgangspunten en een toelichting van het gemeentelijk boom- en groenbeheer zijn doelstelling en werkwijze geborgd. Dit biedt de gemeente de handvatten om het groenbeheer op een planmatige en verantwoorde wijze uit te voeren binnen de gestelde financiële kaders.
Het budget dat in de begroting is opgenomen voor het groenonderhoud is toereikend om het gewenste kwaliteitsniveau in stand te houden. Om binnen de budgetkaders te blijven werken is het wel noodzakelijk nieuwe (mechanische) onderhoudsmethodes toe te passen. Daarnaast dient de marktsituatie van het maaibeheer gevolgd te worden, zodat bij het opnieuw aanbesteden in de tweede helft van 2016 afwegingen gemaakt kunnen worden over het gewenste beeld in relatie tot het beschikbare budget.

Kwaliteit groen

Het openbaar groen in de dorpen levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de gemeente. De mate waarin blad, zwerfvuil, onkruid of versleten beplanting en open plekken aanwezig zijn, bepaalt voor een groot deel hoe de kwaliteit van de openbare ruimte wordt ervaren. Dit is vastgelegd in beeldeisen.
De gemeente Binnenmaas hanteert in de gehele openbare ruimte hetzelfde kwaliteitsniveau, namelijk kwaliteitsniveau B. Met als uitgangspunt kwaliteitsniveau B is het mogelijk om met de bestaande financiële middelen richting te geven aan het efficiënt en vakkundig onderhouden van het openbaar groen.

Vervangen groen

In de huidige begroting is geen budget opgenomen voor vervanging van openbaar groen. Het is van belang te investeren in vervanging van groen dat is versleten en/of voor overlast zorgt, zodat achterstanden worden voorkomen. Daarom is in dit plan een voorstel opgenomen hiervoor vanaf 2015 structureel budget beschikbaar te stellen. Het opgenomen budget (basis-variant) van € 25.000,– is toereikend om (kleinschalige) renovaties in de diverse kernen uit te voeren zodat de technische kwaliteit van het groen op peil wordt gehouden. Hiermee wordt voorkomen dat de beheerkosten op langere termijn als gevolg van einde levensduur van de beplanting toenemen.

Bomen

In diverse wijken zijn bomen aanwezig die af beginnen te takelen. Het betreft voornamelijk essen. Dit heeft te maken met de beperkte groeiruimte en de mogelijke aantasting door essentaksterfte. In het uitvoeringsplan Bomen, welke als uitvoeringsdocument van het beleid- en beheerplan groen in 2015 aan het college van B&W aangeboden zal worden, wordt in beeld gebracht welke bomen de komende jaren vervangen moeten worden. Gelijktijdig vindt een quickscan plaats gericht op essentaksterfte. Door zieke en aftakelende bomen tijdig te vervangen worden veiligheidsrisico’s voorkomen en de beheerbudgetten niet onnodig belast.

Integraal werken

De gemeentelijke buitendienst bestaat uit teams voor groen, grijs en begraafplaatsen. Zowel voor onderhoud als afhandeling van klachten en melding kunnen door onderlinge samenwerking synergievoordelen worden gerealiseerd. In de rapportage ‘Kwaliteit beheer openbare ruimte’ die in 2013 in opdracht van de Rekenkamercommissie Hoeksche Waard is opgesteld, is hier ook naar verwezen. Dit punt zal meegenomen worden bij de integrale toekomstvisie van de buitendienst gemeente Binnenmaas waar ook de mogelijkheden voor burgerparticipatie verder wordt uitgewerkt.

7. Bijlage 1: Collage kwaliteitsniveaus

KWALITEITSNIVEAU A
gemeente
Binnenmaas
OVERGROEI RANDEN
SNOEIBEELD HAGEN
SNOEIBEELD
BOSPLANTSOEN
KALE PLEKKEN
BIJMAAIEN
BLAD - EN NATUURLIJK AFVAL OP GAZON
SOORTENRIJKDOM KRUIDENVEGETATIE
ONKRUIDBEHEER BEPLANTING
VEEGVUIL IN GOTEN
ONKRUIDBEHEER VERHARDING
ZWERFAFVAL
INTENSIEVE ONDERHOUDSINTENSITEIT

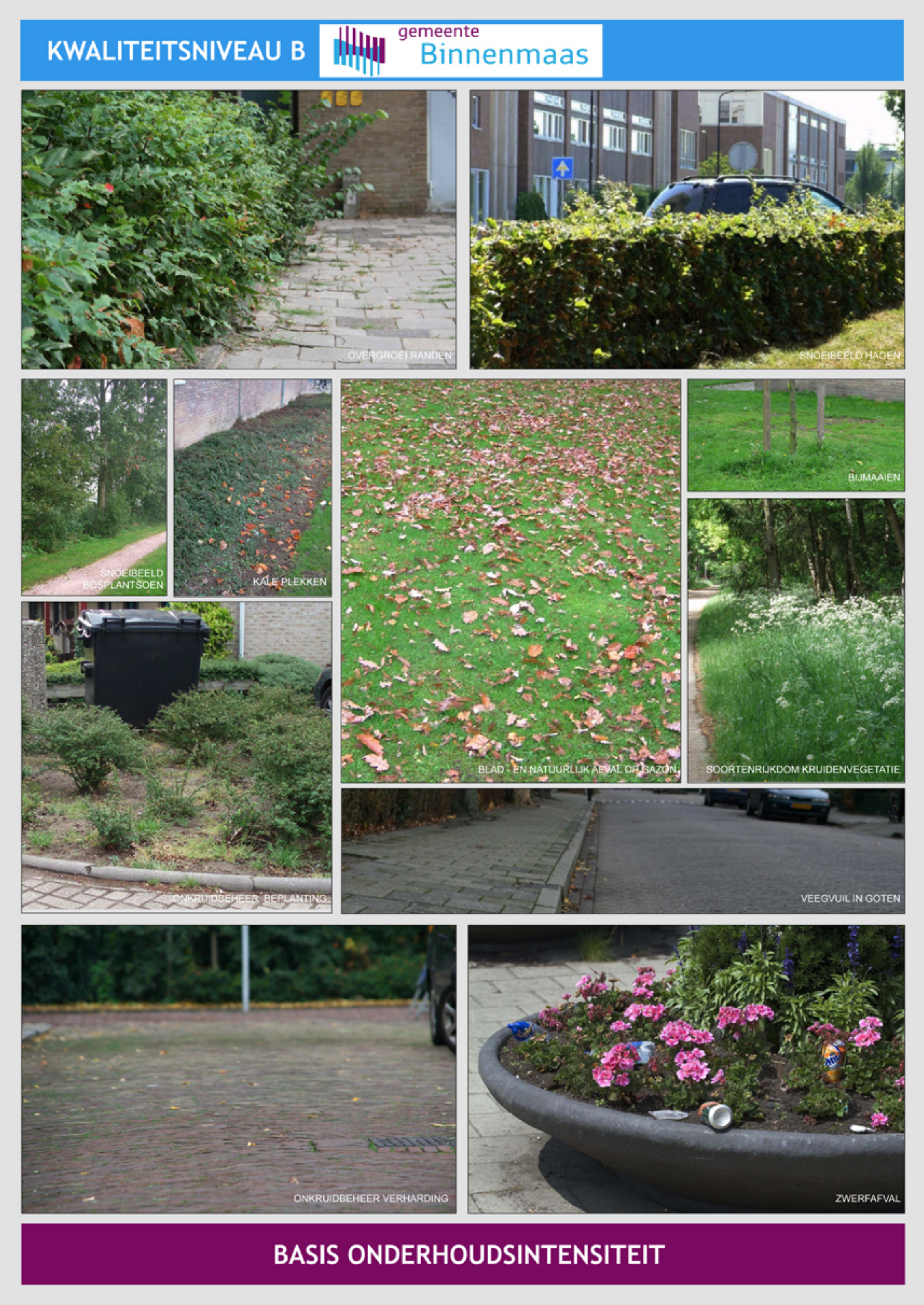
KWALITEITSNIVEAU B
gemeente
Binnenmaas
OVERGROEI RANDEN
SNOEIBEELD HAGEN
SNOEIBEELD
BOSPLANTSOEN
KALE PLEKKEN
BLAD - EN NATUURLIJK AFVAL OP GAZON
BIJMAAIEN
SOORTENRIJKDOM KRUIDENVEGETATIE
ONKRUIDBEHEER BEPLANTING
VEEGVUIL IN GOTEN
ONKRUIDBEHEER VERHARDING
ZWERFAFVAL
BASIS ONDERHOUDSINTENSITEIT

KWALITEITSNIVEAU C
gemeente
Binnenmaas
OVERGROEI RANDEN
SNOEIBEELD HAGEN
SNOEIBEELD
BOSPLANTSOEN
KALE PLEKKEN
BLAD - EN NATUURLIJK AFVAL OP GAZON
BIJMAAIEN
SOORTENRIJKDOM KRUIDENVEGETATIE
ONKRUIDBEHEER BEPLANTING
VEEGVUIL IN GOTEN
ONKRUIDBEHEER VERHARDING
ZWERFAFVAL
EXTENSIEVE ONDERHOUDSINTENSITEIT

KWALITEITSNIVEAU D
gemeente
Binnenmaas
OVERGROEI RANDEN
SNOEIBEELD HAGEN
SNOEIBEELD BOSPLANTSOEN
KALE PLEKKEN
BIJMAAIEN
BLAD - EN NATUURLIJK AFVAL OP GAZON
SOORTENRIJKDOM KRUIDENVEGETATIE
ONKRUIDBEHEER BEPLANTING
VEEGVUIL IN GOTEN
ONKRUIDBEHEER VERHARDING
ZWERFAFVAL
ZEER EXTENSIEVE ONDERHOUDSINTENSITEIT